

A lap szellemi részét illető közlemények a lap szerkesztőségéhez intézendők. Bérmentetlen levelek csak ismert kezeltől fogadtnak el. — Kéziratok nem adtnak vissza.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 4 frt.
Félévre . . . 2 frt.
Negyedévre . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GYERGYÓI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Hirdetéseket elfogadnak a kiadóhivatal és az osztr. magyar monarchiában levő összes hirdetési irodák.

Hirdetési díjak

a legolcsóbban számítottak. Bélyegdíj minden beiktatásnál 30 kr.

Előfizetési pénzek és hirdetési díjak a kiadóhivatalhoz küldendők.

Kiadóhivatal:

Létz János könyvnyomdája

Gyergyó-Szentmiklós.

Felelős szerkesztő:

KÁLMÁR IGNÁCZ.

Nyitvány soronként 20 kr.

Emlékezzünk régiekről.

A dicső alkotásoknak, az örökké fényesen ragyogó nemzeti eszmék diadalának évfordulóját ünnepli a napokban a nemzet. Mintha a sors intézte volna a magyar nép most lepergő napjait, hogy a viharok elpihentével, esend és békében ünnepelheti meg a nemzet feltámadásának örök emlékű napját.

Széles e hazában vetélkedve dolgozik a társadalom márczius 15-ének megünneplésén. Minden város, minden számottevő község ünnepeinek között emlékezik a régiekről, áldván letűnt nagyjaink dicső emlékét. Társadalmunk minden rétege egyesül nagyjaink dicsőítésében és koszorút fon az örök hervadatlan babérral koszorúzott hősök és névtelen félistenek emlékére emelt emlékekre.

E napon hálával és kegyelettel zarándokolnak népeink ezrei a „szabadság, egyenlőség és testvériség” kivívása közben elvérzett testvéreink sirhantjához s ragyogó tehetségek említk dicsőítve a névtelen hősöknek világra szóló titáni küzdelmét.

Ama dicső napoknak, ama nagy időknek elagott és immár nagyrészt a sir szélén álló s köztünk élő tanúinak fényes napjuk ez az ünnepnap.

A dicső multu aggok újra látják a kibontott háromszínű lobogót, az ágyudörgés és löporfüst közt száguldó méneken előrohanó hősök szabályainak esillogását, és a harcász székely feltarthatlan szurony rohamát. Bem apónak, és a hősök hősenek Damjanicsnak rettenthetlen alakjait, . . . a világosi szerencsétlenséget, és aztán a

hosszu, kinos sötétséget; majd változik a kép, a sötétséget újra fény váltja fel; öreg királyunknak jóságos arca nemzetünk felé fordul, és magyarnak, „honvéd”-nek lenni újra „dicsőség” lett.

Községünk társadalma márczius 15-én ünnepel. Ünnepli a nagy alkotások napját, a nemzetnek feltámadását. Az események előidézői immár dicsőfényvel övezetten, a magasból tekintenek le a hálás magyar népre és közte ama nagy időkből életben maradt közkatonákra, a kik önzetlenül, tiszta hazaszeretetből a nagy naptól kezdve végig kitartottak és vérrel adóztak a szent ügy mellett és a magyar hazáért.

Bem apónak kedvenc katonái közül a hosszú ötven év daczára még számosan élnek közöttünk.

Községünk ünnepén a golyótépett zászló alatt ők is megjelennek, áhitattal hallgatva az ünnepi szónok beszédét, melynek legendászerű részét megéssinálni segítettek. Résztvesznek a társadalom, a magyarság ünnepén évről-évre gyéres számúban, minden évben ritkább és roskadtabb sorokban mindaddig, míg mind megannyian megtérnek a szeretett haza földébe, melyért vért és éltet áldozni e nép mindég kész volt.

A nagy idők tanuit megbecsülni kötelességünk. E kötelességet szem előtt tartja az ünnepet rendező bizottság, midőn a nagy nap ünnepi programjába jelentékeny részt ad, az ezelőtt 50 évvel délezegek hadfiaknak, de az évek súlya alatt immár megtört hadastyánoknak.

Azon nagy nap emlékére — a melyért küzdöttek és szenvedtek — az ünnep ren-

dező-bizottság az agg honvédek közt kiosztja az ünnepély folyományban begyűlt adományokat, így akarván jutalmazni az elaggott hősöknek ifju korukban a haza iránt lerótt kötelességüket.

Községünkben rendezett hason ünnepélyek alkalmával évről-évre ismétlődik a társadalomnak ezen kegyeletes működése, melyet azonban épen a hadfiaknak dicső multjára való tekintettel nem tartjuk egészen helyén valónak. A kisebb-nagyobb adományoknak kiosztásával a bizottság nem segít — az adományok esekély voltánál fogva — az agg honvédek nyomorán, már csak azért sem, mert a mi agg honvédekink nagyobb része nem szorult rá az adományokra, s könnyen el lehetnek az alalmazásos kegyes adományok nélkül. De kiindulva az egyenlőség és testvériség elvéből, a nagy nap emlékére a társadalom legalább ezen napon magához emelhetné a nagy időknek még élő közvitézseit és a begyűlt összeg felhasználásával a márczius 15-dikén rendezendő bizottság vendégül láthatná a hadfiak mindegyikét már csak azért is, hogy lássák az utódok, hogy a mivelt magyar társadalom megbecsüli azt az öreg katonákat, a kik éltük és vérük árán hazát és szabadságot biztosítottak a késő unokáknak.

Közleményünknek nem czélja az ünnep rendező-bizottság működését kritizálni, nem czélja a hagyományos kisebb-nagyobb pénzadományoknak megvonását javasolni, csak abbéli nézetünknek adunk kifejezést, hogy nagyobb tisztességnak tartjuk a nagy idők tanúira, ha a társadalom az emlékezet nagy napján kisebbszerű pénzadomá-

GYERGYÓI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A feleség.

A tóparton, a fiatal hárslevelek között áthintett holdsugárnál, esti korzó van. A megfakult hótakaró rongyai még itt-ott éktelenkednek. De egy-egy erősebb fűszál már átütte fejét azon is, jelölve annak, hogy itt az ujjászületés — a természetben és a szívben egyaránt. Ifju, öreg egyformán ünnepel; az önmagát látja — hü fotografiában s ez örvend a reminiscenciának. . .

Két öreg ur élénken politizálva, tipeg a süppedő porondon. Elöttük negyvenötven lépésre egyik öregnek a felesége, Donátné s mellette egy nyulánk fiu, a családnak régi, belső ismerőse. Egészséges arczáról, mely nem tartozik az ideál-arczok közé, szívós erő, életkedv mosolyog a nőre. Szemei a parti lámpa reszketeg sugarában fel-fel villannak. Nagy, barna szemek, melyek olyan sokat tudnak beszélni.

A nő szőke és elég szép. Abban a korban, a melyben a természet adta szépséget megtudja érteni s felismerni annak értékét. Mert tudja, hogy az ilyen szépség varázsa gyilkoló.

Géza ott megy szorosán a nő mellett s a mint karjuk összeér, félénken megremeg s elhúzódik. . . Mintha az átszűrődött hold kékes ezüstje megbüvölte volna, elhallgat. S néhány perczig Donátné hiába lesi Géza szavait.

— No hol jár az esze? Beszéljen hát!

Mindjárt itt hagyom, ha ilyen kiállhatatlan unalmas.

— Ej hagyjon. . . Hisz bolondos gyermek vagyok. . . Minek beszélnek?

— Hát ez a baja? . . . Ez bántja magát?

— Ez; igen nagyon bánt.

— No lássa, ki nem találtam volna ennek a borzasztó haragnak az okát! — kötődött az asszonyka.

— A lányok már elüldöztek, mivel maguk után kezdtem futkosni . . . az az örökös éretlenség nem kell, meguntam. S itt kaczagnak rajtam . . . Maga is dédelget, mint egy kurta nadrágot, s kikaczag.

— Jól van lelkem. Ha inkább tetszik magának, tudok én roppant komoly is lenni. Ezen-tul csak tudományos dolgokról beszélünk. Jó?

— Nem . . . nem úgy értem.

— Ugyan hát hogy értené? Ha szabad megkérdezni, ugy egészen komolyan. Inceskedett az asszony.

— Mért nem hallgat meg? Nem akarja megérteni, hogy szeretem, ugy a mint csak —

— Bolondokat beszél, Géza, azt se komolyan. S még nem is kaczaghatok rajta. Kegyetlen!

— Maga kegyetlen. Mert ezek a szavak megölnék, vagy borzasztó dolgokat esinálnak! . . .

— Lássa, lássa, azt mondja, szeret. Szeret hát. Én is magát. Mi van abban? Olyan siró arczokat vag —

— Igen, mert nem érti meg, hogy szeretem, a míg csak egy csepp forró vér van bennem. Szeretem a lelkét, mert itt lakik az . . . ebben a testben, mi . . .

A nő bánatos szemekkel nézett az ifjura . . . az ilyen nézés a vért még magasabbra kergeti.

— Hagyja Géza; ha okosabbat nem tud, inkább hallgassunk, ugy mint az előbb!

— Hallgassunk? Milyen könnyen kimondja! Bezzeg tavaly előtt nem mondta volna.

A nő megfogta a fiu karját, közelebb vonta magához s arczába nézett.

— Ne beszéljen így Géza. Ugy fádom, ha így tekint rám. Reszketek . . . Ugy-e nem beszél többet erről? Igérje meg.

Géza elkeseredve, szótlan bámult a sötétbe. Nagy szemeit tágra nyitva, nem akarta pilláit összezsukni, mert érezte, hogy nehéz könnyespek ólalkodnak ott, hogy kitörjenek. — Nem akarta, hogy ez a nő a legelső odatévedt fény-sugárnál könnyes szemeibe tekintsen.

A kikötőhöz értek. A késő esti szél esendes ritmusban hintálta a csónakokat, s a rezgő vizen széthullott holdsugár körülfutkosta azoknak zöldes barnált oldalát.

Szótlan állottak a kőlépcsőn. Jött a két öreg.

— Ugy-e Zsiga megengeded, hogy kissé bevezünk? Géza olyan ügyesen tud evezni!

— Menjetek, ha kedvetek van — szolt a jó öreg. — hanem Géza öcsém, rád bízom a feleségemet. Nehogy baj legyen.

nyok mellőzésével a hadfiakat ünnepi lakomára vendégül látja.

Beesüljük meg az öreg honvédeket, s tegyük kellemessé éltüknek hova-tovább utolsó napjait.

Gazdasági rendszerek.

III.

E lapok multi számában a legelő váltó rendszert ismertettük, jelen cikk keretében a takarmány fordá rendszer előnyeit ohajtuk a gazda közönséggel megismertetni.

Ezen rendszerben való gazdálkodás vidékünk oly gazdánál ajánlatos, a kik sik helyen kapták ki tagjaikat s annak nagyságához mérten elegendő állatállományuk van; vagy azoknál, a kik dombos, távolabbi tagot kaptak is, de rendelkeznek akkora anyagi erővel, hogy a szükséges állatállományt be állíthatják, tagjukat kellően megmívelhetik és az istálló trágya kiegészítésére a szükséges műtrágyákat is beszerezhetik.

Ezen rendszerrel is az van főlvül kitéve hogy szemes termény csak oly mennyiségben vettetik, a mennyire elkerülhetetlenül szükség van, a tagon tulnyomó mennyiségben takarmánynövények termeltetnek. A talaj minősége határozza meg, hogy melyek takarmány-növényt vessük, a luczernát, lóherét fűmaggal, vagy baltaczimet.

A luczernát a mély termőrétegű, mésztartalmu és gazdag talajon lehet sikerrel termelni és ily talajon 8—10 évig, sőt tovább is megtart, de ugyan azon területre 5—6 évnél előbb újból vetni nem lehet, mert nem terem meg. — Ha például valaki kap egy tagban 10 hold luczerna termelésre alkalmas talajt: 1. kapás-növény trágyázva, 2. árpa, 3—6 luczerna, 7. őszi gabona, 8. kapás trágyázva, v. zabos bükkön, 9. őszi gabona, 10. zab.

A hol a luczernára a tenyészföltételek nem kedvezők és termelése nem biztos, ott a baltaczim takarmány-növény alkalmazható előnyösen. A baltaczim ugyan évenként csak egy teljes kaszálást ad, a második termése inkább legelőnek használható, de tapasztalat szerint a legjobb szénát adja és legelője a legkitünőbbek egyike. Magasabb fekvésű helyeken és szegényebb talajon a baltaczim előnyösen alkalmazható takarmánynövény. A baltaczim 4 évig szokott tartani, de 5—6 év előtt ugyanazon földbe vetni nem lehet. Baltaczimmal a következő vetési sorrendet lehetne alkalmazni. 1. kapás v. zabos-bükköny trágyázva, 2. buza, v. rozs, 3. burgonya, 4. zab, 5—8 baltaczim. Németországban a Rajna folyó mellékén, állítólag 30 évig, minden trágyázás nélkül alkalmazták a következő fordát

vagyis vetési sorrendet, a nélkül, hogy a termékekben érezhető lett volna a trágya hiány: 1. ugar trágya nélkül, 2. őszi buza, 3. zab, 4—6 baltaczim, 7. őszi gabona, 8. árpa, v. zab. Az is tapasztaltatott, hogy a baltaczim természetesen által a tiszta ugar alkalmazása mellett már számos esetben igen rossz talajokat megjavítottak és a csekély termékenységű meszes talajokon hosszú időn trágyázás nélkül is sikeres terméseket értek el.

Szoktak ezeken kívül, különösen a nedvesebb természetű és sík fekvésű talajokon lóherét vetni, s ezt, ha elegendő állatállományunk van, hogy a szükséges trágyázást alkalmazzuk, a legjobban tudom ajánlani, a saját tapasztalatom után. Például az állami gazdas. felsőnépiskola gazdaságában Alfaluban már régtől fogva van alkalmazva igen jó sikerrel a következő vetési sorrend: 1. kapás-növény és zabos bükköny trágyázva, 2. árpa, újabban tavasz-buza is, 3., 4., 5. lóhere, 6. zab. Ezen kívül van 8 hold rét állandó használatban, melyet azonban feltörések által kell javítani, mert különben csak egy kaszálást ad és ezen rendszer mellett képesek vagyunk a 28¹/₂ holdon, melyből még 4 hold kísérleti tér is kiesik, tehát tulajdonképen 24 holdon 20 drb rendes súlyu nagy állatot el-tartani.

Általában a takarmány-termelés által a talaj termő ereje nagyon kiméltetik, inkább az alsó talajréteg használatát ki, a termőréteg pedig a sűrű tarló és gyökér maradványok által gazdagítva lesz; a takarmányból készülő trágya pedig ismét a földbe kerülve: a talaj nem használják ki, mint a rendszeren eladatni szokott gabona-féle és piaci növények termelése által. E mellett a takarmány-anyagok oly termények előállítására szolgálnak, (hus, zsír stb.) melyeknek árai kevesebb ingadozásnak vannak kitéve, mint a szemes termények.

A vidékünkre most ajánlott és fentebb ismertett gazdasági rendszerek alkalmazása által tehát míg egyrészt a gazdaságban előállított terményeknek biztos és állandó jövedelmük van kitéve; addig másrészt a föld termőereje kevesebb mértékben vétetik igénybe, minnek következtében a talajkimerülés a gyengébb visszapotlás (trágyázás) mellett se fog bekövetkezni.

Puskás Jenő.

Felhívás

Erdélyi nép- és tájrajzi kiállítás és Kárpát-Muzeum érdekében.

Magasztos nemzeti ünnepre készül a haza és kiváltképen erdélyi része. Erdély legdícsőbb fiának, Mátyás királynak, remek ércszobrot emel Kolozsvar főterén, kegyeletos emlékeül a dícső multnak, lelkesítő zálogául a méltó jövőnek.

Pár lépésnyire attól a helytől, hol az érezalak díszleni fog, ódon omladozó ház áll, melyben ötödfélszáz évvel ezelőtt testet öltött a nemzeti génius: itt született Mátyás, az igazságos. A nemzeti szellemnek egyik hű öre, tevékeny ápolója: az „Erdélyi Kárpát Egyesület“ a nemzeti génius élö fenntartójának, örök forrásának, a népleleknek pantheonjává akarja tenni dícsőségünk eme bölcsőjét, Mátyásnak kegyelet megszentelte szülőházát.

Oltárt akar itt emelni a nemzeti hagyományoknak, szentélyt az őseinktől ránk maradt legdrágább szellemi örökségnek, templomot a nemzet ősi jellegének a rohanó egyészet elől az utolsó órában megmentendő ereklyéi számára. Ide kívánja gyűjteni népünk eredeti mivoltának, ősi kulturájának fogyó maradványait, enyésző nyomait, tűnő emlékeit, melyek ugy elhalványulnak az általános emberi civilizáció előtt, mint a hold a nap előtt. Az átalakulás természetes folyamát, a haladást nem lehet megakasztani. De épen a céltudatos haladás, a szerves alakítás, a nemzeti élet jövője, s az önismeret, mint a tökéletesedés alapföltétele számára kötelességünk megfigyelni, megmenteni, feléleszteni, jellegzetes életjelenségeit, gondolkodás- és cselekvés-módját, nyelv-hagyományait, hiedelmeit, szokásait, hagyományos alakú, czélú és kezelési használati és díszítési tárgyait stb., s a legsürgősebben talán épen ez utóbbiakat, melyek a legrohamosabban enyésznek, ugy szólván nyom nélkül elvesznek.

Ezeket akarja az E. K. E. Erdélyre nézve egy erdélyi néprajzi gyűjteményben összeállítani és ezt a páratlanul érdekes néprajzi képet a legillőbb keretbe: Erdély gyönyörű tájrajzi ábrázolásai közé foglalni. És ez erdélyi nép- és tájrajzi muzeum legméltóbb hajlékál a kolozsvari Mátyás házat szemelte ki. Így ismét kincses lesz Kolozsvar, a nemzeti hagyományok drága kincseinek letéteményes birtokosa.

És Kolozsvar szab. kir város nemes községe, megértvén a nemzeti kultur-történelem intő szózatát, méltányolván az ügy fontos és sürgős voltát, 1899. január hó 3-án, magához és Mátyási szelleméhez méltóan elhatározta, hogy teljesíti az E. K. E. kérését: restauráltatja és az erdélyi nép- és tájrajzi muzeum czéljaira berendezi és fentartja Mátyás szülő házat.

Van tehát illetékes gyűjtő, avatott őrző, lesz méltó hajlék, biztos mentővár a nemzeti hagyományok kincsei számára.

Közügyeink intézőin, kulturánk vezetőin, Erdély lakosságán áll immár méltóan megtölteni a Mátyás-ház csarnokait, Erdély minden vidékére kiterjedő rendszeres, általános, lehetőleg kimerítő gyűjtéssel mielőbb megteremteni Erdély legnemzetibb, legdemokratikusabb, legáltalánosabb érdekű művelődési intézményét: az erdélyi nép- és tájrajzi muzeumot.

Egyesüljünk a magasztos feladatra, a nagy nemzeti munkára. Egyesüljünk nyelv és faj, rang és osztály külömbisége nélkül. Hisz mindnyájuk édes anyja e drága hon! Nem csak az erdő fája, a mező virága, hanem az itt élö nép is e föld terméke. Állítsuk egymás mellé nepeink életjelenségeit, lelkeinek alkotásait, és látni fogjuk, mennyi az érintkezés, a kölesönhatás, a rokon vonás; látni fogjuk, hogy több van, a mi egyesít, mint a mi elválaszt egymástól; hogy a

— Bizhatja bátyám, lovagja lesznek. Az öregek megfordultak.

— No nincs kedve? — kérdi a nő.

— A mint tetszik. Nekem már mindegy.

— Hát segítsen. Kezét oda nyújtotta Gézának s hogy el ne essék, erősen megszorítva azt, könnyed ugrással beszállott. Szembe Géza, aztán ki a tó síkjára...

A két lapát olyan egyformán csobogtatja a pihenőjéből fölvert víztömeget. Egyéb semmi hang.

Donáthné egy ideig nézte a zöldes ezüstös hullámokat, aztán hirtelen hátra kapta fejét.

Erezte, hogy az az ostoba fiu szemével már a lelke mélyén kutat.

— Géza, beszéljen hát... ugy néz mintha ebben a pillanatban fel akarná fordítani a csónakot.

— Miért ne! Csak parancsolja. Itt jó mély legalább át öelve egymást...

— Szép volna... tóba ölni magunkat, holdvilágnál... milyen hangulatos dolog! Igazán!

— Nem sokkal jobb volna így magának is...

— Lássa Géza milyen gyerek maga. Mennyi örült, bizar gondolat dulhat magában.

— Igaz. A lelkeembe látott. De egyetlenegy nem az, nem örült, és ez —

— Éppen az az egy a legörültebb. Géza nedves kezével arcát végig simította.

— Mert nem akarja belátni, hogy én magában a régi jó gyermeket szeretem... ezt a

tüzet, a mi a mi szemében van a mi a testé azt nem láthatom.

Akomolyság beszélt a nőből, de jól tudta, hogy ez a higgadság még vadabbá teszi a fiut.

„Miért ne, egy kis játék?“

Géza szenvedélyesen csapott evezőivel a vízbe. Aztán elengedte azokat. Mélyen alá fútotta hosszú barázdában hagyva nyomot maguk után.

Megfogta a nő kezét. Határozott.

— Hát nem vagyok elég komoly, hogy meghallgathasson?

— Nem. Arra, hogy számot vessen a jövővel — nem. Szerencsétlen lenne maga is, én is.

— Hát nem szerencsétlenebb maga így? Az öreg mellett, a ki már féltékeny sem tud lenni. Ha elengedett kettőnket így... itt... Ki védi meg most?

A nő lefejtette magáról az ölelő karokat, végig simította Géza arcát:

— Magára bízott, a lovagra. Az én aranyos kicsi lovagomra. Ugy-e?

Géza ismét megölelte s rá nézett.

— Mit csinálna, ha aztán kiüznének a világba férjem, mamáék?

— Együtt mennénk; a hol boldogságomnak nem állana semmi útjában. Ott hagyok mindent, szülőimet; eldobom a jövőt magamtól — magáért, —

— Géza!

— Mert szeretem, testem lelke összes forróságával, szeretem...

— Géza ereszszen...

— Nem. Van jogom hozzá. Maga is szeret, tudom.

— Az Istenre kérem, hagyjon. Géza szenvedélyesen ölelte magához a nőt. A csónak megbillent, az oldalán hatalmas víztömeg csapott be. Donáthné rémiesen sikoltott:

— Géza!!... Aztán önfelédten, félénk reszketéssel, erőtlen omlott az ölelő karok közé, szerelmesen.

— Géza! Géza! Vigyázz! Mi az? — Kiáltott a partról a megrémült öreg.

A fiu karjai a puha testről aláhullanak. Érzí, hogy a kiáltás lesujtja. Erőtlen tolja el magától a remegő asszonyt... Donáthné elhalón sugja:

— Vissza, hamar... elkésünk; Istenem...

*

Mi volt az, Géza! Hogy megijesztettetek! Mondtam, hogy vigyázzatok.

— Semmi édesem-szólt Donáthné, megcsókolva férje homlokát, egy kicsit meg billent a csónak. Azt hittem, elmerülünk. De az én kicsi lovagom olyan ügyesen ellensúlyozta, nem történt semmi... Olyan áldott jó gyermek ez a Géza...

— Köszönöm édes öcsém. Mégis jó kezekre bízom az én drága feleségemet... Ügyes ember vagy...

B. J.

hazai népek igazi ideáljai tulajdonképen és lényeg szerint közések. És a néprajzi muzeum, a békének, az egyetértésnek, a népek testvéri szeretetének szentélye lesz, a mint Erdély mindenha temploma volt a vallási türelemnek, a fajok testvériséggel együttérzésének.

(Folyt. köv.)

Irodalom.

Geneszy István lapunk főmunkatársa „Szülő földem” czimvel verskötetet szándékozik kiadni. A husvétra megjelenő kötet magában foglalja a szerzőnek a szépirodalmi lapokban eddig már megjelent és eddigelé még kiadatlan költeményeit.

A könyv Horváth Andor festő művész rajzaival lesz díszítve. Előfizetési ára 50 kr. dízkötésben 1 frt. Geneszy István Gyergyó gyermeke, tőlünk vált ki, hogy az élet rögs útján magának nevet és hirt szerezzen. Ismerjük őt mindjában, eddig megjelent költeményei annyira ajánlják, hogy azon reményben üdvözölhetjük majd a verskötet megjelentét, hogy Gyergyó intelligens közönsége a legmesszebb menő pártfogásban fogja részesíteni az ifju költőt, (lakása Budapest VI. Hajos utca 11. sz. I. em 17.)

Pécsi D. Anzelm munkatársunk, kit lapunk olvasói tárczarovatunkból előnyösen ismernek „Paraszt király” czimű regényével lép legközelebb a magyar olvasó közönség elé. Multi és mai számunk „Csarnok,” rovatában, a regény egyik „Belgrád alatt” czimű fejezetét közöljük s hisszük, hogy olvasóinknak ezen közleményünkkel kellemes szórakozást nyújtunk. A „Paraszt király” most van sajtó alatt, megjelenésének idejét annak idején közölni fogjuk.

H I R E K.

— **Márzius 15.** Nemzetünk ébredésének évfordulóját községünk társadalma a község-háza nagytermében szerdán délelőtt hagyományos előkelő programmal ünnepeli meg. Az alábbi program kellő biztosítékot nyújt, hogy a rendező bizottság mindent megtett arra nézve, hogy a nagy nap méltó ünneplésben részesüljön. Műsor: Gyülekezés a község-házánál reggeli 9 órakor s együttes felvonulás a lat. szert. rom. kath. templomban. Ünneplés háláadó isteni tisztelet fél 10 órakor, ez után visszavonulás a község-házhoz, melynek nagy gyűléstermében a nemzeti ünnepély következő műsorral folytatottatik. *Ferenecy Károly* esperes, elnök az ünnepélyt megnyitja. Hymnus. Erkeltől. Éneklő *Hylária dalkör*. Márzius 15. Abrányi Emiltől. Szavalja *Simon Adám* Márzius iduszán. Dallama Nádor Gyulától. Magán szólam. Éneklő *Lázár Anna* k. a., zongorán kíséri *Csiky Anna* k. a. Honfidal. Hubertől. Előadja *a polgári dalegyület*. Ünnepi beszéd. Tartja főtiszt. *Görög Joachim*. Honfidal. Vocelkától. Előadja *a Hylária dalkör*. Riadó. Czuczor G.-tól. Szavalja *Vizy Floris*. Hazámhoz. Bariton solo. Éneklő *Liebl Ede*. Fohász. Losonczytól. Előadja *a polgári dalegyület*. Mi a haza? Abrányi E.-tól. Szavalja *Csergő Lenke* k. a. Csata-dal. Hubertől. Előadja *a Hylária dalkör*. Műsor után özv. Laurency Jánosné nagytermében és az ipartestület helyiségében díszebéd.

— **Néprajzi kiállítás.** Az „Erdélyrészi Kárpát-Egyesület” dicső Corvin Mátyás király szobrának ez év őszén bekövetkező leleplezése alkalmával Mátyás királynak szülőházában Kolozsvárott néprajzi kiállítást rendezni és állandó Erdélyi Kárpát-muzeumot alakítani szándékozván, a hazafias eszme támogatása végett a művelt magyar közönséghez fordul. Vonatkozó felhívását lapunk más helyén közöljük, s nem mulaszthatjuk el, a hazafias együletnek kellőleg nem méltányolható üdvös törekvését olvasóinknak kiváló figyelmébe és legmelegebb pártfogásába ajánlani.

— **Tűzoltóink kiképzése.** A helybeli önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága a tűzoltóságnak gyakorlati kiképzése céljából nagyobb szabású intézkedéseket tett folyamatba. Ugyanis, hogy a bekövetkező tavaszon a tűzoltó legénység gyakorlati kiképzése mi akadályokba se ütközzék, elrendelte a parancsnokság, hogy hetenként kétszer a tűzoltó tisztek a tavasszal kezdődő legénységi gyakorlatok előkészítése végett tisztí gyakorlatokat tartanak. A gyakorlatok már a mult héten megkezdődtek, s hisszük, hogy tűzoltóságunknak előnyös kiképzésére nagy befolyással lesznek.

— **Véres merénylet.** Berman Zsán ujjfalvi lakos korcsmája h. hó 9-én éjjel véres esemény színhelye volt. Kalamár Ignác gy.-ujfalvi szatócsnak egy a gy.-szentmiklósi pénzügyi szakasztól kiküldött fővigyázóval valami hivatalos dolga lévén, hogy a jegyzőkönyv felvételénél egyedül ne legyen, felkérte az épen nála vendégül levő László Béla gy.-szentmiklósi ügyvédi irnokot, hogy a fővi-

gyázó által felveendő jegyzőkönyv kiállításánál jelen legyen. E végből a fővigyázó, Kalamár Ignác és László Béla betértek Berman Zsán korcsmájába a hol a belső szobában a jegyzőkönyv felvételéhez fogtak. Ugy este 7 óra tájban bejött a szobába Balla András ujjfalvi lakos és italt kért. László Béla azon egyedüli okból, hogy idegen ember a hivatalos aktusnál jelen ne legyen felkérte Balla Andrást, hogy távozzék, mire ez láthatólag sértődött a másik szobába ment, a hol egy nagy bieskált vásárolt és leült inni. 11 óra felé felnyitotta a belső szobáját és Kalamár Ignác két társa kíséretében kilépett, ekkor Balla András villámsebességgel mellette termett, és Kalamár Ignácot az előbb vett bieskával ágyékon szurta. Kalamár rögtön elesett, László Béla még rá sem ért megnézni, hogy mi történt társával, midőn őt is megrögzítette a vérengző ember a hasán egy 12 centiméteres sebet ejtve. — A korcsmáros rögtön esendőség és orvosért futott László Béla kocsisa pedig a dühöngőt fogta le, és a fővigyázó segélyével addig tartották míg a esendőrőjrárt megérkezett és Balla Andrást pártfogásukba vették. A sebesültek rögtön orvosi segélyben részesültek, Kalamár sebe életveszélyes, míg László Béla hála vastag ruhájának kevésbé veszélyes sebet kapott. A teitest letartoztatták és ma már a gyergyó-szentmiklósi sárga házban elmékedik véres tette felett.

— **Ex-lex a büntető bíróság előtt.** A politikai harcok hullámai Békásba is elhatottak, s az ex-lex állapot a jó békások között is élénk vita tárgyát képezte. Dregán Demeter román lelkész sehoggy sem volt meglegedve a törvény kívüli állapottal és barátságos beszélgetés közben kitejezést is adott elégedetlenségének. A politika sötét verem. Addig politizáltak, míg a lelkész is nagyon belelovagolta magát a magas politikába, s hogy a törvénytelen állapot iránti megvetésnek kifejezést adjon. Bánffy Dezső volt miniszterelnököt, bizonyos kellemetlen illatu infernalis speziessel általa illetettnek jelentette ki. Midőn társai figyelmeztették, hogy ilyen dolgot az ország első embereivel tenni nem szabad kijelentette, hogy csak azért is még tovább megy és az egész volt miniszteriumot összesen és egyenkint a fenn jelzett speziessel általa illetettnek nyilvánította. A szagos dolog nem maradt meg Békásban, miután az előjáróság jelentést tett felsőbb hatóságának, és innét tovább menve az ügyészség elé került. Az ügyészség szíves volt Dregán Demeter ellen a miniszteriummal szemben elkövetett becsületsértés miatt az eljárást megindítani, és a helybeli fenyítő járásbíró sárga h. hó 9-én foglalkozott az ügygel meghallgatván a panaszolt lelkészt és a tanukat az ügy mibenléte tekintetében. Ítéletre aznap nem került a sor, miután még több tanu kihallgatása vált szükségessé. Az ítéletet annak idején közölni fogjuk.

— **Felsült család.** Közrendű lakosságunk sorában mindig vannak olyan jámbor halandók, a kik a tizest a százas bankótól megkülönböztetni nem képesek. Ezen szörnyű jámborságnak árat felszögi Benedek Istvánné a mult hét szombatját majdnem drágán adta meg. Scharstein Izidor végzett korcsmáros jelölt és t. életpárja gyergyószentmiklósi vendégszereplésüket befejezés akadálytalan elköltözésüket biztosítandó felesleges holmijukat a helybeli piaczon elárusították. A vásár folyamán odavetődik Benedek Istvánné és a holmiból két tollvankost és egy paplant 12 frtért megvásárolt. Foglalóul míg pénzért haza megy 50 krt adott. Rövid idő múlva előkerült és azon hizemben hogy az eladó Scharstein unak egy tizest és egy ötöst adott át, 3 frt 50 krt visszaadni kért. Scharstein a két bankót eltevé, 3 frt 50 visszaadott. Benedek Istvánné mint a ki jó vásárt csinált vigan szállította haza a portékát, de otthon várta már a keserves meglepetés, mert a láda fiában hült helye volt egy marhának árába kapott százas bankónak, melyet az asszony tizes helyett adott Scharsteinnek. Ész nélkül rohant vissza a piacra, majd az eladó lakására, de ez mit sem akart tudni a ránézve kellemes tévedésről, s váltig azt hajtotta hogy ő tizest kapott. Benedek Istvánné a rendőséghez fordult, s bár az mindent elkövetett a százas előteremtése végett, a furfangos embertől a százasat kivásalni nem tudta. Más nap azonban mégis csak megpuhult. Scharstein, és a községi főbíró jóakaratu rábeszélésére előadta a kékhátu százas Benedek Istvánné nagy öröme, ki is az előkerült bankót elkezelvén, megfogadta, hogy ezental csak érzépnél fog tartani a láda fiában. Scharstein ur pedig buesut mondott városunknak, bár a fenyítő bíróság előtt még nem igazolta magát s így még szerenésenk lesz a nevezetes férfiúhoz.

— **Köszönetnyilvánítás.** A gy.-szentmiklósi önkéntes tűzoltó-egyletnek 1899. febr. hó 1-én tartott népies tűzoltó bálján felülfizettek: Kiss Antal ezredes 2 frt 30 kr, Orel Dezső főparancsnok 1 frt 70 kr, N. N. 1 frt 40 kr, Kovács Lajos 1 frt 20 kr, Ferenecy Károly 1 frt 10 kr, Dr. Fejér Dávid, Pál Albert, Blága Imre, Szász Lajos 1—1 frt, Romfeld János, Giacomuzzi

Baptiszt, Gidró János 70—70 krt, Vákár Ferencz, Ferenecy Mihály, (Szárhegy) Mádirosz Kristóf, Agg Tivadar, Oláh Alajos (Szárhegy) 50—50 krt, Ferenecz Lajos, Burján Péter, Rucezendorfer Ferenecz, Cziffra Mihály, N. N. 40—40 krt, Urmánczy Verán, Veress Lajos, Dornbach Antal, özv. Madaras Istvánné 30—30 krt, Kari József, ifj. Sándor Elek, Beder József, Hamnetzky József, E. Deér Kálmán, Karácsony Alajos, Orel Máté, Puszkás Adolf, Merza Kristóf, Urmánczy Imre, Drótos János, Kritsa Zoltán, Ferenecy Albert, Laurency Rudolf, Száva István, Fésüs Imre, 20—20 krt, Ismeretlenektől 2 frt 60 krt. Összesen 25 frt 30 kr. Fogadják az egylet köszönetét és hála-ját.

— **Az Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság,** mely Bécsben 1897-ben nagyiparosok által 4 millió korona teljesen befizetett alaptőkével alakult, működését Magyarországra is kiterjesztette és „Osztr. Elemi Biztosító Részvénytársaság Magyarországi Főkegyszervező” czég alatt Budapesten (V., Sas-utca 14.) képviselőseget létesített, melynek tagjai Dr. Matlekovics Sándor ur val. bels. titkos tanácsos, a társaság igazgató tanácsosa stb. és Sebestyén Henrik ur. Az új képviselőseget működéséit már megkezdte és egyelőre a tűzbiztosítási ágazatot cultiválja. A társaság hivatásának tartja, hogy úgy a gazdaközönség, mint a gyárak, iparosok és kereskedők érdekeit a biztosítás tereén a lehető leghatásosabban felkarolja, mit egy mérsékelt díjak kiszabásával, mint a károk felvételével szem előtt tartandó kifogástalan méltanyossággal amál is inkább elérni vél, minthogy a társaság e tekintetben más biztosító vállalatokkal szemben semmiféle kötelezettségben nem áll.

CSARNOK.

Belgrád alatt.

Irta: Pécsi D. Anzelm.

Egyszerre a tűz piros lángokat lövelt, befestette a jelen voltak arczát, a sátor oldalát, a padlót, mindent piros színnel.

— Vér, vér! — ordított a vén, — vért látok mindenütt! A hitetlenek véret, patakként fog ömleni, ellepi a sikot, a mezőt, mint a tengerár.

Nagyot lobbant a láng s az égő láng nyelvek csak úgy nyujtózkodtak a magasba.

— Tűz, tűz, látom a pusztítását, hallom a pattogását, romba dönt falut s várost!

Egyszerre össze zsugorodott a láng; sistergett, nyögött, szinte jajgatott a fa, a hogy a tűz emésztette.

— Sírást hallok és jajgatást, s nem lesz a ki segítsen; a porszem támad a hegy ellen, a vízesebb a tenger ellen, csikorgatják fogukat, hogy a csepp erősebb a tengernél, a porszem a hegnél.

Még egyet lobban a tűz, aztán kialudt, nem maradt hátra csak egy elszenesedett üszök feketén, meg egy izzó parázs darab.

— Ez itt Mosmul, az erős, a bátor, a hős, magja a veszedelemnek, az ő harezából éri a gyaurokat az ezernyi veszedelem. Hi-hi-hi-hi! — röhögött a vén banya, aztán még vagy nyolcz hanggal magasabban és élesebben folytatta. Hi-hi-hi-hi!

Egy párszor körülforgott azokon a kifeczimitott esontokon, a melyekre rágalom volna azt mondani, hogy lábak, de olyan gyorsan forgott, hogy a jelenvoltak a nézésbe is beleszédültek, aztán végig vágta magát a földön s szájából csak úgy dült a hab.

Mosmul Alinak egy fekete rabszolgája volt, a kit semmire sem tudott használni, mert nem értett máshoz csak a verekedéshez. Akkora ereje volt, hogy a nagy vas ágyukat, a minek fekete esöve szinte ásított a várfalakra, egymaga el tudta tolni egyik helyről a másikra. Úgyessége meg olyan, hogy nem volt Kis-Azsiának az a szülőtte, a ki tul tett volna rajta!

Bátor volt, akár Rusztem maga. — Megegett, hogy mikor Ali ellen egytzer a janicsárok összeesküdtek és éjjel rátámadtak a sátorra. Mosmul egymaga tartotta fel a feldühödött csoportot, míg a bennlevők sorba állhattak a támadók visszaveréséhez. Eppen jókor Mosmul egyik janicsártól oly vágást kapott fejére, hogy egy tisztességes ökör megdöglött volna beléje, neki csak az arczát hasította ketté, de ezt aztán homloktól az álláig; a forradás aztán olyan rettenetes alakot adott arczának, mintha örökké vigyorogna. Ali halás volt a rémitő sebéből felgyógyult rabszolgához; oldaliszkeket nem ajánlódhatott neki, mit csinált volna vele a szegény eunuch, de annyi aranyat adott neki, amennyit egy kosárban két ujjával fel tudott emelni, majd félig volt a kosár!

Ezt a Mosmult ellátta páncélz inggel, hogy testét kard ne érje s a bástyafalakalatt kihirdette hogy Mosmul a szercsen a gyaur kutyákat annyira sem becsüli, hogy azok a talpát megnyalják, kikerül tudja, hogy ha ő a kapuk előtt megjelenik hizelegve nyalogatják kezeit, mert a gyaur kutyák csak akkor bátrak, ha sokan vannak, ám vaczog a foguk akkor, amikor egy szál karddal kell szembezálniok, egy szál karddal! Ezt izeni Mosmul, a legyőzhetetlen, a csatacsillag!

Első nap nevetett ezen öblös beszéden a magyar sereg, második nap mosolygott fölötte, harmadik nap, hogy nem hagyott alább a diések-vés, már szegyenkeztek miatta.

Hanem hát, mi türes-tagadás, Mosmulnak itt is el volt terjedve a híre. Csak a napokban történt, hogy Arkossy Lőrincznek egy kirohánás alkalmával, mikor köztük páros harezra került a dolog, olyant vágott a kardjára, hogy a jóféle damaskusi penge keresztül vágta a kard markolatát is, és a kézfejét aztán lemetszette!

Marha erős ember az, a ki ki akar kezdeni vele, csináljon előbb testamentumot, ha van miről, merthogy aztán nem ér rá.

Beriszló Péter, kinek serege e folytonos megszegyenítés miatt már teljesen elkegyelenedett, kihirdette, hogy dupla zsoldot és királyi kitüntetést kap, a ki Mosmult legyőzi.

Mikor újra felhangzott a vár alatt a di-csekvés, Dózsa György felelt rá.

— Mosmul gyerek, a kinek a szája jobban jár, mint a kardja, a gyerek vingarásot érdemel, ám jöjjön napnyugatkor a kapu elé és megkapja!

Egy ordítás hangzott el a vár alatt, mint megkorbácsolt oroszlán bődülése: Mosmul ordított fel a sértésre.

— Ott leszek!

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő: **KALMÁR IGNÁCZ.**

Segéd-szerkesztő: **LAURENCZI VILMOS.**

Főmunkatárs Budapestben: **GENCSY ISTVÁN.**

Kiadótulajdonos: **LÉTZ JÁNOS.**

Sz. 385/99.

Árverési hirdetés.

Csikmegye tekintetes törvényhatósági bizottságának 1898. évi október hava 15-én 11795. szám 263. pont alatt Békás község házának kőanyagból és három, esetleg négy osztályból álló fából azaz duláp deszkából felállítandó szin építését a község által 50 drb épület fának átengedése mellett 4303 frt 10 kr kikiáltási árral engedélyezvén árlejtési napul 1899. év márczius hava 28-ik napjának d. e. 9 órája tüzetik ki itt helyt a község házában.

Miről árlejtési szándékozók azon hozzá adással értesítettnek, hogy az árlejtés megkezdése előtt kötelesek a kikiáltási 5%-át bánatpénzzül az árverező bizottság kezéhez letéteményezni, a vállalkozás esetén biztosítékul 10%-ra lesz kiegészítendő; írásbeli ajánlatok is elfogadtatnak.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában megtekintethetők.

Békás, 1899. márczius 6-án.

Urziceanu János,
k. jegyző.

Nagy Gyula,
k. bíró.

Haszonbérbe adás.

Alulírott mint a Balási Lajos hagyatékának zárdondnoka s ugy is mint a Balás Lajos örökösének meghatalmazottja ezennel közhírré teszem, hogy a Balási Lajos örökösének tulajdonát képező kies fekvésű, fenyvesek által szegélyezett, igen dus szénsav és jó d tartalmu **Kászonjakabfalvi fürdőt és gyógyviz forrásokat** a Csikszeredában 1899. évi márczius 23-ik napján ügyvédi irodámban megtartandó zárt írásbeli ajánlatai árverésen a legtöbbet ígérőnek négy egymás után következő évre haszonbérbe adom.

Óvadékképes ajánlattevők kéretnek, hogy a megajánlandó összeg 10%-nak megfelelő készpénzzel, vagy óvadékképes értékpapírral felszerelt ajánlataikat a fennebbi határnapnak délelőtti 11 órájáig hozzám adják be.

Az ajánlatok el, vagy el nem fogadása fölött az örökösök 10 nap alatt határozhatnak, miről ajánlattevők azonnal értesítetnek.

A feltételek irodámban betekintheők s levélbeni megkeresésekre is készséggel adok értesítést.

Ügynökök kizárva.

Csik-Szeredán, 1899. márczius 5-én.

Dr. Csiky József,
ügyvéd.

Haszonbérbe adás.

Alulírott, mint a Balási Lajos hagyatékának zárdondnoka, s ugyis, mint az örökösök meghatalmazottja ezennel közhírré teszem, hogy a Balási Lajos örökösei tulajdonát képező **Kászon-Impér, Kászon-Fel- és Altiz, Kászon-Ujfalu, Kászon-Jakabfalva, Csik-Sztemárton, Csik-Csekefalva és Csik-Menaság** községek határaitban fekvő összes ingatlanokat községenkénti csoportokban írásbeli zárt ajánlat után, és pedig: 1899. márczius hó 17-ik napján Kászon-Impérben; 1899. márczius hó 18-ik napján Kászon-Al- és Fel-tizben; 1899. márczius hó 19-ik napján Kászon-Jakabfalván; 1899. márczius hó 20-ik napján Kászon Ujfaluban.

A csikszentmártoni, csekefalvi és menasági ingatlanokat 1899. évi márczius 21-ik napján Csik-Szentmártonban a nevezett községek házában egy évre a legtöbbet ígérőknek haszonbérbe adom.

Óvadékképes ajánlattevők kéretnek, hogy a megajánlandó haszonbéri összeg 10%-ának megfelelő készpénz, vagy óvadékképes értékpapírral felszerelt írásbeli zárt ajánlataikat a fennebbi községekben és napokon, délelőtt 11 óráig hozzám adják be.

Az ajánlatok el, vagy elnem fogadása fölött az örökösök 10 nap alatt határozhatnak, miről az ajánlattevők ennek megtörténte után azonnal értesítetnek.

Azon esetben pedig, ha a zárt ajánlati árverés a községenkénti csoportokra nem sikerülne a megnevezett községek határaitban lévő ingatlanokat párczelánként fogom bérbe adni, és pedig: 1899. márczius 25-ik napján kezdődőleg Kászon-Impér község házában. A többi községekben pedig folytatólag fogom a határidőket az ottan szokott módon közzétetni.

A feltételek irodámban betekintheők s levélbeni megkeresésekre is készséggel adok értesítést.

Csik-Szeredán, 1899. márczius 5-én.

Dr. Csiky József,
ügyvéd.

Gyergyó-Sztemiklóson a Geringer-féle ház a hozzá tartozó gyümölcsös kerttel együtt kiadó. Tudakozódhatni a kiadóhivatásban.

Helyszüke miatt több család Méhet jutányos áron elad Páll Albert tanító Gy.-Alfaluban. Ugyan ott e hó folyamán nagyon olcsón lehet vásárolni első vagy másod rajokat, nyári szállításra.

SCHULLERI FRIGYES ASZTALOS

Csik-Szeredában (Templom-utca.)

Van szerencsém Csik és Gyergyó n. é. közönségének becses tudomására hozni, hogy elvállalok a mai kor minden igényeinek megfelelő mindennemű asztalos munkát, u. m.: szobaberendezéseket minta és rajz szerint, teljes templomberendezéseket a legcsinosabb kivitelben szolid árak mellett. Épületmunkát tiszta száraz anyagból fellelőség mellett. Levélbeni megkeresésre legkészségesebben szolgálok felvilágosítással.

Hosszas bel- és külföldi tanulmányom és tapasztalataim alapján azon szerencsés helyzetbe jutottam, hogy ugy a bel- mint külföld bármely gyárával a versenyt kiállhatom ugy kiállításra, mint árakra nézve.

Kérve a n. é. közönség szíves megrendelését maradtam

Csik-Szeredában, 1899. márczius hó

teljes tisztelettel

Schulleri Frigyes,
asztalos-mester.

Gyergyó-Sztemiklósi regále kezelőség.

ÜZLETI JELENTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy szesz nagy raktáramban mindenféle édesített italok, cognac stb. nagyban és kicsinyben kaphatók.

Egyben tudomására hozom a t. közönségnek, hogy a legmagasabb igényeket kielégítő

nagy borrhaktárt

rendeztem be. Költséget nem kimélve szakértő üzletvezetőmet a boroknak a helyszinén való beszerzésére utasítottam, ki is hazánk és Olaszország legnevezetesebb bortermő vidékeiről a legkitünőbb minőségű fehér, vörös, asztali és peesenye borokat vásárolta be. Az italok már e héten a t. közönség rendelkezésére állanak. A t. közönség biztosítására kijelentem, hogy boraim kitünő minőségűek, és a borvizsgáló bizottságnak megvizsgálás végett rendelkezésére bocsátom.

Borárjegyzékemet e lapok legközelebbi számában fogom közölni.

Felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy boraim első minőségéről magának meggyőződést szerezni szíveskedjék, s maradtam b. pártfogását kérve

teljes tisztelettel

STEINBERGER JUDA.